

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. IV. De Effectibus Incarnationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

& à Deo prævisis movit Deum ut anticipata solutione de B. Virgini auxilia supernaturalia ad promerendam Maternitatem necessaria. Non desunt tamen, qui negant cum Iuliano & Arriaga, B. Virginem meruisse Maternitatem, quæque docent, Christum à Deo prævisum, quatenus in Conventu à solo Deo miraculosè conservabatur & dependentiam in infantili ætate.

III. Q. 3. *An Progenitores Christi Incarnatione Christi meruerint?* Resp. Authores eodem modo de his dilucidate, sicut priori capite de B. Virgine responsum est, necesse de congruo quidem probabiliter eos meruisse Incarnationem (uti communis sentiunt TT. cum S. Thoma q. 2. ad 2. ubi ait, eos petendo & desiderando eam obtinuisse, congruum quippe erat, ut Deus exaudiret eos, qui ei obediunt non tamen de condigno, id quod S. Thomas tribus rationibus ostendit 1. Quia opera hominis meritoria propriè ordinariè ordinantur ad beatitudinem, quæ est virtutis perfecti; Unio autem hypostatica, transcendit unionem beatitudinis ad Deum, quæ est per actum fruentis, & ideo non potest cadere sub meritum de condigno. 2. Quia gratia, quæ est merendi principium, non potest cadere sub meritum de condigno, ergo nec Incarnatio, quæ est principium gratiæ. 3. Quia Incarnatio Christi est reformatio totius naturæ humanæ, ergo non potest cadere sub meritum de condigno hominis singularis, quia bonum alicujus puri hominis non potest esse causa perfecta boni totius naturæ.

ARTICULUS IV.

De effectibus Incarnationis.

Duplicis generis effectus plerumque attribuantur Incarnationi, scilicet communicatio quarundam perfectissimum; & communicatio idiomatum, seu quarundam denominationum, quæ ipsi propter unionem hypostaticam convenire censentur, de utrisque nunc breviter per distinctos §. §. agendum.

§. I.

Quæ perfectiones Christi humanitati per unionem hypostaticam advenerint.

I. Q. 10. Quæ potissimum perfectiones Christo per unionem hypostaticam advenerint? Resp. sequentes præcipuè numerant à Theologis, sanctitatem, scientiam, virtutem mercedi, Libertatem, Potentiam, Dominium, Filiationem, adorabilitatem, Sacerdotium, de quibus, quid Theologi dicant, sequentes quæstiones explicabunt.

II. Q. 2. Quid de Sanctitate Christi doceant Theologi? Resp. 1. probabiliter tam per divinitatem, quam per Substantiam Verbi fuisse physice Sanctificatam Humanitatem Christi; cum participatio Naturæ divinæ ipsi gratiæ concedatur, atque adeò multò magis Naturæ & substantiæ divinæ concedenda videatur; licet Mendoza & alii à sola substantialitate Verbi eam sanctificari concedant; Arriaga vero à divinitate moraliter duntaxat eam sanctificari contentent. 2. Præter sanctitatem hanc increatam etiam creatam gratiam habitualementem, in entitate quidem finitam, inter ceteras tamen, quæ hominibus conferri possunt, maximam considerationem, concessam illi fuisse, ut esset principium naturæ & mensura habituum supernaturalium; & congruum erat, ut Christus haberet ipse quoque eam sanctitatem, quam velut caput & vitis volebat in membra & palmites derivare. Resp. 3. Sanctitatem hanc increatam effecisse, ut Christus non tantum de facto, quamdiu vivit, non peccarit, sed nec potuerit etiam peccare; cum enim non repugnet gratia seu sanctitas communicata creaturæ, quæ repugnet cum peccato veniali, hæc utique unioni hypostaticæ à fortiori concedenda est; quæ juxta probabilitatem ejus est perfectionis, ut connaturaliter imò ut communius docent Authores, teste P. Haunoldo n. 219. nec per absolutam DEI potentiam, destrui aut impediri possit peccatum; seu, quod idem est, conjungi cum actu pro peccandi.

III. Q. 3. Quid de potentia seu virtute mercedi respectu Christi sentiant Theologi? Resp. Sequentia ferè doceri.
1. Chri-

1. Christum per omnes suos actus supernaturales meruisse cogitari, teste Tannero q. 6. dub. 4. n. 157. S. Thomas & communius alii docent contra Vasquez negantem, quod per cognitionem dilectionis aliquid meruerit. Ratio est, quia respectu iudicii omnium horum actuum nulla conditio ad meritum respectu infirmitatis defuit, & per se actus caritatis Viatori vel maxime congruus & conveniens, atque adeo Christo non negandus. 2. Nonnulli esse etiam actuum per priores actus in vita elicitos, sed etiam per ipsos actus per mortem liberè acceptatam meruisse, etiam si supponatur, quod præceptum habuisset (quod tamen multi negant) de morte, quia libertas ista vel salvari potest, si vel cum Lugone docent Sociniani, quod potuerit dispensationem circa mandatum perire, & non petierit, vel quod potuerit ex hoc vel illo motivo petere hoc vel illo tempore & modo mortem obire, ut cum S. Thomas de Chama communius docent Authores; vel quod ex duplici motivo expectativo adæquato eandem mortem acceptare potuerit. 3. Nonnulli etiam tantum exaltationem nominis, & gloriam corporis, & Theophrasti probabiliter etiam visionem beatificam, gratiam habuisse, quæ obiectum, & similia dona sibi meruisse, uti quoad per se non solum partem omnes Catholici, quoad posteriorem probabilius, quæ licet teste Suar. aliqui veteres docent, eò quod melius sit aliquid habere ex merito, quàm sine illo; & præterea conveniunt, ut illo possideat visionem beatificam; licet S. Thomas & communius alii contrarium sentiant. 4. Non sibi duntaxat, sed etiam aliis etiam, tam hominibus scilicet, quam Angelis meruisse omnes gratias supernaturales, quæ ad justificationem collatae sunt, uti communius hodie sentiunt Doctores cum S. Thoma, & SS. Patribus, ut hæc ratione Christus verus merito put Angelorum & Hominum dicatur; licet quoad Angelos Lugo & alii non pauci dissentiant.

IV. Q. 4. *Quid de scientia Christi sentiant Theologi.*
 Resp. 1. Ipsum statim à principio creationis visionem beatificam habuisse, tanquam Filio naturali debitam, & quæ eam probabiliter omnia, quæ sunt formaliter in Deo, & quæ in aliqua differentia temporis existunt atque adeo etiam in creatura, in quibus non est specialis repugnantia; & quæ in potentia naturali creaturæ continentur, cognovisse, non tantum in seipsum, sed etiam in omnes creaturas possibiles.

es merito eo cognovisse. Ita S. Thomas, & communis Doctorum,
 has & omnes Tannero q. 5. dub. 4. à n. 97. Quia horum omnium
 quod per cognitionem vel ratione ipsius visionis, vel certe ratione Offi-
 cia respectu Judicis & Gubernatoris ei debetur. Resp. 2. Etiam scien-
 tum receptam infusam: quâ objectum per proprias species independen-
 maxime dicitur à phantasmate cognoscat, eidem statim ab initio
 e. Non nisi communicatam, & per eam vidisse omnia, quæ in
 a per ipso verbo per scientiam beatificam cognovit, uti iterum S.
 supponit Thomas & communiter docent Theologi; per eam tamen
 de moribus probabiliter non semper omnia actu cognovisse, uti con-
 ugent Scotum & nonnullos alios docet S. Thomas cum aliis
 tum per communiter, eò quòd connaturalius fit, ut, sicut Angeli &
 illo moribus non omnia semper actu cognoscunt, ita idem et-
 um S. Thomas de Christo dicatur. Resp. 3. etiam scientiam acquistam
 duplici ratione experimentalem, quæ in suo formali conceptu includit
 rit. 3. Non scientiam sensibus externis haustam, communiter Chri-
 rporis, sed Theologis contra Scotum & nonnullos alios concedi,
 m habet objectum juxta Lugonem & alios fuerint omnia obje-
 ad per se sensuum exteriorum, omnes substantiæ materiales, o-
 probabilius secreta cordium, omniaque actu existentia. Et scien-
 s sit aliquid quidem naturalem Tann. Vasq. & multi alii statim ab
 conuenienter communicatam volunt, alii tamen cum Suar. &
 s similibus recentioribus æquè probabiliter dicunt, eam successi-
 mas & non eo comparatam fuisse, sicut à nobis acquiritur; imò
 untantur, quæ nunquam per hanc scientiam co-
 lis merito minus erat, species omnino non fuisse infusas, sic enim &
 tionem majoris major Christi cum hominibus seruator; & mul-
 ctiores cum S. Scripturæ, in quibus Christus aliquid didicisse,
 us veritate profecisse dicitur, melius Salvantur.

V. Q. 5. *Quid de potentia anima Christi doceant Theo-
 logi.* Resp. Sequentia 1. Potentiam istam non fuisse infini-
 tam, aut de omnipotentia DEI dicitur. 2. Neque con-
 tinenter extendisse se ad Naturas rerum immutandas, &
 mutanda facienda, aut Supernaturales effectus producendos;
 sed licet omnia instrumentaliter duntaxat propter conjun-
 ctionem cum Verbo, & potentiam Obedientialem effecisse,
 & quæ ipse tamen, uti S. Thomas & multi alii à Tannero n.
 11. docent; licet Scotus, Vasq. & multi alii ibid. n. 180.
 non improbabiler doceant, illam moraliter duntaxat
 patrâsse

B b

patrâsse

patrâsse miracula, quatenus scilicet ad tactum, vel voluntatem illius DEUS determinatus est ad talia miracula patranda.

VI. Q. 6. *Quid de Dominio Christi doceant Theologi*
 Resp. Sequentia communius & probabilius doceri. 1. Quod habuisse Spirituale Dominium in totum orbem; id est minimum illa verba Matt. ultimo indicant: *Data est omnis potestas in caelo, & in terra.* 2. Hoc ipso, quod potestas Spiritualis illi concessa fuerit, indirectè etiam potestatem in temporalia fuisse concessam, quatenus scilicet necessaria fuerat. 3. Etsi non defuerint, qui Christum in temporalibus verum & legitimum Regem Judæorum ve jure hæreditario, ut Abulensis & alii apud Tann. q. 65. putabant; sive ex Judæorum consensu, ut Pignus ve ex successione secundum vulgi opinionem, ut existimabat; horum tamen opinionem communiter rejici; si de actu secundo loquatur; secus verò, si de primo sit sermo, ut sic enim Dominium illud verè fuisse possessum, licet eo uti noluerit, etiam Sum. Molin. & multi alii concedunt, licet id ipsum æquè probabiliter Ballarminus, Valentia. & plures alii apud Tann. n. 68. & 71. negent, eò quòd ex una parte ipse Jo: 18. dixerit, regnum suum non esse de hoc mundo ex altera verò parte non conduxerit tale Dominium ad Incarnationis; imò hoc ipso, quòd omnes virtutes, & has præcipuè paupertatem docere voluerit, magis expedit fuerit, ut non assumeret tale Dominium, id quod non obstat SS. PP. Ambrosius, Augustinus, Hieronymus, Athanasius apud Tann. cc. indicant. 4. Christum non fuisse Subditum Regibus & Principibus temporalibus; in Joannes XXII. definit; damnans errorem Martini Pavinii, & Joannis de Janduno, qui id asseruerant, sed contra expressum S. Scripturæ Matt. 17. textum, ubi Christus aperte significavit, se liberum esse à solutione tributi tantum propter vitandum scandalum voluisse illud solvere.

VII. Q. 7. *Quid de Filiatione Christi sentiant Theologi*
 Resp. 1. Etsi Durandus & alii plures apud Tann. n. docuerint, Christum cum addito Filium adoptivum posse, hoc tamen communius à S. Thoma & aliis negant.

quod adoptivus, ut S. Doctor loquitur, non dicatur, nisi qui est alienus, & adoptatur ex indulgentia, quod utrumque Christo non competebat. Hoc tamen non obstante eundem Christum aliquo modo dici servum DEI in quantum servus nihil aliud dicit, quam esse hominem obedientem ab alio ad omne id, quod agere libuerit; sic enim Christus, teste Apostolo ad Philipp. 2. formam servi accepit, & obediens usque ad mortem factus est; secus loquendum foret, si servus acciperetur pro eo, qui negationem æquivalens in dignitate & throno includeret. Resp. 2. Christum verè Filium naturalem dici posse totius SS. Trinitatis, non strictè, sed tamen in sensu Theologicè proprio dicitur: Filius naturalis ille, qui est hæres non per gratiam, sed per naturam accidentalem, sed per substantiam suam; sic enim ratione unionis hypostaticæ illi Filiatio verè convenit. Si strictè foret loquendum, si strictissimè sumeretur denominatio, si de Filio naturali, prout scilicet pro eo solo sumitur, qui est verè à Christo similitudinem naturæ genitus.

VIII. Q. 8. *Quid de Sacerdotio Christi Theologi docent?* Resp. Sequentia communiter doceri. 1. Christum non fuisse Sacerdotem in latiori significatione, prout significatur Personam DEO consecratam, sed etiam in strictiore, prout sumitur pro Persona, quæ publica auctoritate constituta est ad Sacrificium DEO pro Populo offerendum; hoc enim significant verba illa Ps. 109. *Tu es Sacerdos æternus &c.* 2. Christum tantum secundum humanam naturam fuisse Sacerdotem; ita enim communiter & sententiunt Theologi contra Lutherum & Calvinum docent, Christum secundum utramque naturam fuisse verum Sacerdotem, quod tamen falsum est, cum Christus quæ humanam habuerit superiorem. 3. Christum rectè dici Sacerdotem secundum Ordinem Malchisedech, eò quod hic præfiguraverit Christi Sacrificium, uti S. Apostolus ad Hebr. 7. ostendit; quod etsi graves Authores apud Græcos, & 4. etiam de cruento Sacrificio verum esse contentent, communis tamen sententia rectius de incruento duntaxat intelligendum putat. 4. Effectum principalem Sacrificii fuisse expiationem Peccatorum unde quatenus propitiatus fuit, solis hominibus; quatenus verò impetratorium

torium aut Eucharisticum, etiam ipsi Christo probabile profuit, uti Suar. d. 46. S. 4. contra Valentiam docuit. Idem Christi Sacerdotium probabiliter usque ad finem mundi duntaxat duraturum, uti Arriaga & alii sentiunt, eo quod officium Sacerdotis usque ad certum duntaxat tempus, & officium Advocati, datum videatur.

IX. Q. 9. *Quid de Mediatoris & Advocati Officio sentiant Doctores?* Resp. Sequentia communiter docentur. Christum secundum solam naturam humanam verum Mediatorem, licet radix, unde opera ipsius virtutes traxerunt, ipsa Natura divina dici debeat. Ita Tann. n. 148. cum S. Thoma & communi Doctorum; qui etiam asserunt, Christum, quatenus Deus homo est Mediatorem dici posse. 2. Eundem Christum probabile etiam in cœlis Mediatoris & Advocati officio fungatur adeo pro nobis apud Patrem intercedere, uti Suar. & Tann. n. 27. cum S. Thoma & communi sententia docentur & ex ipsa S. Scriptura Jo. I. epist. c. 2. colligitur dicitur: *Et si quis peccaverit, Advocatum habemus apud patrem IESUM Christum*; contrarium tamē sentiunt Lugo & Vasquez, iudicantes hoc ipso, quod Christus omnem potestatem ceperit in cœlo & terra, non jam ampliùs petere aliquid a Patre, sed per se conferre posse.

X. Q. 10. *Quid de advocazione Christi docent Theologi?* Resp. Sequentia doceri. 1. ipsum Christum veneratione & adoratione (quæ nihil aliud est, quàm cultus teri tanquam præstantiori in testimonium excellentiæ exhibitus, vel, ut brevius alii cum S. Damasceno definiunt, nisi submissi significatio) honorandum esse, uti Filio nostra docet. 2. Humanitatem Christi Verbo unitam eodem quidem cultu Latriæ coli posse & debere, sed distinctione; nam ad verbum terminatur tanquam primarium objectum & per se; ad humanitatem verò concomitantem duntaxat, & tanquam ad objectum materiale ac secundarium. 3. Posse Christi Humanitatem si per se spectetur inferiori aliquo cultu hyperdulix vel latriæ imperfecte, quia ut sic adorationem Latreuticam non meretur, acque deo saltē hyperduliam. Ita Tann. n. 124. ubi asserit esse communem sententiam, licet Vasquez & nonnulli antiqui de

4. Non tantum B. Virginem & Sanctos, sed etiam
 quavis rem in mundo existentem adorari posse, si confide-
 tur ut imago bonitatis DEI, vel effectus illius unum
 cum Deo moraliter componens cum eo; licet ejusmodi propo-
 sitiones & venerationes cautè & prudenter usurpari debeant,
 ne quis putet, soli creaturæ secundum se spectatæ hunc cul-
 tum tribui.

XI. Q. II. *Quid de defectibus à Christo assumptis do-
 ceat Theologi?* Resp. sequentia. 1. Christum assumpsis-
 ses defectus naturæ lapsæ communes, qui Specialem
 naturam ipsius perfectionibus repugnantiam non involvunt;
 S. Thomas & cum eo communiter alii sentiunt, & meri-
 to, quia ad finem Incarnationis expediebat, ut passibilis &
 sensibilis esset. 2. Defectus corporales particulari naturæ
 proprios non fuisse ab eo assumptos, quia isti vel ex cul-
 turæ, vel ex defectu virtutis formativæ oriuntur, quorum ne-
 cessitas in Christo locum habet. 3. Etiam animæ defectus
 non assumpsit Christum, excepto peccato, igno-
 rantia, errore, & similibus, qui cum perfectionibus Chri-
 sti non possunt. Ita iterum S. Thomas & cum eo Theo-
 logi unanimiter, ita ut aliqui de fide esse dicant, eundem
 defectibus fuisse obnoxium.

§. II.

De Communicatione Idiomatum.

I. Q. I. *Quid sit communicatio Idiomatum?* Resp. per
 hoc loco nihil aliud intelligi, quàm *prædicatum*,
 quod ad communicationem Idiomatum idem esse, ac
 communicationem Prædicatorum, quæ Christo attribuun-
 tur secundum unam naturam ob quod ipsi formaliter non
 communicant, spectato, propter conjunctionem cum altera
 naturâ, ob quam ipsi similia prædicata propriè debentur,
 quod dicitur Deus passus propter unionem cum Homine, qui
 dicitur.

II. Q. 2. *Qua prædicata Christo attribui possint per
 communicationem Idiomatum?* Resp. In genere Humanitati
 prædicata ratione unionis hypostaticæ attribui posse omnia
 prædi-

prædicata, quæ divinitati conveniunt, cum plus enunciant, & continent ejusmodi propositiones, quam quod tale prædicatum habent in se, & in se infit Humanitati. Pro clariori tamen intelligentia, & certiori securitate in loquendo sequentes circa hanc materiam Regula à Theologis assignantur.

III. Prima Regula: Quæcunque prædicata in abstracto supposito, possunt de eo, & de se invicem prædicari in concreto; hinc dicere licet: *Deus est Homo: Homo est Deus: Deus est mortalis &c.*

IV. Secunda Regula: Proprietates Humanitatis, quæ in abstracto, neque in concreto prædicantur de Deo, & vicissim. Hinc malè dicitur: *Verbum est assumibile: Verbum est communicabile verbo.*

V. Tertia Regula: Prædicata, quæ conveniunt Naturæ in abstracto duntaxat acceptæ, non possunt de Natura divina aut supposito prædicari. Hinc malè dicitur: *Deus est, aut Deus assumibilis.*

VI. Quarta Regula: Prædicata, quæ involvunt perfectionem creati suppositi, non possunt de Persona Christi prædicari. Hinc falsa est propositio: *Christus est peccator, est immortuus, est peccabilis &c.*

VII. Quinta Regula: Quædam propositiones absolute veræ, adjecta reduplicacione fiunt falsæ, ut si dicam: *Christus quæ Homo est Deus, omnipotens &c.*

VIII. Sexta Regula: Quæ alterutri Naturæ essentialia, non debent de Christo denominativè prædicari. Hinc non bene dicitur: *Christus est Dominicus, humanus &c.*

IX. Septima Regula: Quædam propositiones in se veræ propter grassantes Hæreses non facile sunt usurpandæ sine limitatione; quales sunt: *Christus est creatura, est corporeus, impassibilis &c.*

X. Octava Regula: Unumquodque dicitur factum quod de novo esse incepit. Hinc rectè dicitur: *Deus factus est Homo: non tamea vicissim: Homo factus est Deus: quia secundum Humanitatem quidem, non autem secundum substantiam incepit esse unita.*

XI. Q. 3. An Christus unus vel plures dici debet? Resp. 1. Christum absolute dicendum esse unum, sive masculinè, sive neutraliter accipiatur. Ita S. Thomas

plus non est. & cum eo unanimiter Theologi, & colligitur ex ipso
 e practico Symbolo, ubi dicitur: *non duo tamen, sed unus*
 gentia deus Christus. Resp. 2. In sensu identico quidem dici posse,
 hanc materiam esse plura, non simpliciter, sed cum additione,
 unita vel unita; hinc S. Thomas ex S. Gregorio Nazi-
 dicata in epist. 1. ad Chelid. ait. *Aliud & aliud sunt ea, ex qui-*
dicari non potest, non alius & alius.

XII. Q. 4. *Quem fructum ex hac materia de Incarna-*
one laurire debeat Theologus? Resp. triplicem præcipuè re-
 manentem esse. Primus est, ut dignam de hoc beneficio æ-
 rit de Deo conceptionem concipiat, & dum considerat, Deum sic dilexisse
 mundum, ut Filium suum unigenitum daret, se per hunc a-
 morem ad mutuum amorem excitet, illamque S. Bernardi
 caritatem sibi ipsi assiduo objiciat: *Amat caritas, amat*
caritas, & nos vicem rependimus cum mensura? Secun-
 datus est, ut, dum perpendit, & credit, Christum propterea
 caritatem esse, ut nos per suum exemplum ad imitationem,
 involvatur, ut ad eumque adeo sanctè instituendam excitaret, huic studio se
 effusione caritatis applicet (maximè cum primus discendi ardor, teste D.
 Augustino, sit nobilitas Magistri) eumque in finem sa-
 cramentum S. Gregorii Naz. orat. 47. in Pasch. adhortatio-
 nem animo volvat: *Simus ut Christus, quoniam Christus*
propter nos factus est. Tertius est, ut infi-
 nitè quoque de animabus, utpote ob quas tanta egit,
 caritas est Christus, æstimationem, & Zelum concipiat,
 quoque omni studio & conatu efficere studeat, ne tantus la-
 bor sine effectu suo frustretur. Eum in finem iterum
 sequitur illa S. Gregorii Naz. orat. 1. sententia perpen-
 dita est: *Huc Magistra lex tendit. Huc inter Christum &*
propheta: huc spiritualis legis perfectior & finis
est: huc exinanita Deitas: huc assumpta caro: huc nova
in unum, Deus, inquam, & Homo. Atque hæc
omnia propter omnia, & pro uno illo generis
nostri Principe in unum
coierunt.

